

Табела 5.2. Спецификација предмета
 Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм: Мастер академске студије социологије
Назив предмета: Градови и одрживи развој
Наставник/наставници: Проф. др Петровић З. Мина, проф. др Бацковић Д. Вера
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Познавање опште социолошке теорије и методологије, пожељна је упознатост са истраживањима из области социологије окружења и социологије града (простора).
Циљ предмета је критичка анализа претпоставки одрживог развоја градова из холистичке перспективе, са фокусом на управљање окружењем и критеријуме процене квалитета живота у градовима у односу на доминатни дискурс и праксу еколошке модернизације.
Исход предмета је оспособљеност студената за самостално и критичко процењивање претпоставки и ефеката различитих концепата и пракси одрживог развоја градова.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проблематизује се однос града и одрживог развоја кроз разматрање сталног пораста еколошког отиска градова, и урбаних ризика као друштвено произведених. Чињеница да град као друштвена творевина радикално мења природну средину, посебно у контексту модерног капитализма, отвара питање могућности одрживог развоја градова - да ли је појам одрживог града оксиморон? Након упознавања са кључним аспектима урбане одрживости (пре свега, повезаности друштвено-економских и еколошких) разматрају се донети контроле еколошких ризика, како из угла прокламованих принципа кооперативног и партиципативног управљања окружењем (градом) тако и из критичке перспективе урбане политичке екологије, увођењем концепата компактног, балансираног и резилијентног града, те тестирањем тезе о значају (пост)материјалистичких вредности. <i>Практична настава</i> Анализом докумената практичне политике уочава се свођење одрживости на технократско санирање или контролу еколошких ризика кроз доминатни дискурс еколошке модернизације и личне одговорности (грађана – загађивача), у контексту неолиберализма. Посебна пажња усмерена је и на истраживања урбаног активизма који тежи алтернативним праксама и превазилажењу етоса еколошке модернизације. У фокусу је појам одрживог урбанизма – интегрисани приступ, социјално учење и иновација кроз сарадњу различитих актера, ангажовање локалне самоуправе и примену заступничког планирања. Анализирају се ефекати приватизације јавних комуналних предузећа, иницирања алтернативних извора енергије и сличних урбаних пројеката у различитим контекстима (развијене земље, земље у развоју, Србија).
Литература Општа обавезна литература • UN Habitat, 2016. Urbanization and Development: Emerging Futures <i>World Cities Report 2016</i>, United Nations Human Settlements Programme (UN-Habitat), Sustainable Urban Development Volume 3, pp. 38-41, 85-95, 132-135, 138-141, 169-180. • Peter Brand with Michael J. 2005. <i>Urban Environmentalism Global change and the Mediation of Local Conflict</i>. First published by Routledge, pp. 1-110. • Петровић, М., Ј. Вукелић, (ур.) 2013. Заштита животне средине у Панчеву и Бору : изазови партиципативног приступа управљању окружењем, Београд: ИСИ ФФ УБ, стр. 55-100, 152-178. • Бацковић, В., Петровић И. 2013. Димензије урбане одрживости у Србији – оцене грађана и локалних власти. У: Петровић, М. (ур.), Изазови одрживог развоја, Београд: ИСИ ФФ, стр. 213-230. • Петровић, М. 2012. Предуслови новог модела управљања окружењем, Социологија, Vol. LIV, No. 1: 87-104. • Петровић, М. 2012. Еколошки одговорно грађанство: тешко достижан идеал у Србији, У: Петровић, М. (ур.) Глобалност трансформацијских процеса у Србији, Београд: Чигоја штампа и ИСИ ФФ УБ, стр. 75-100. • Mirkov, Anđelka 2012. „Socijalna održivost grada: analiza koncepta“, <i>Sociologija</i>, Vol. LIV, No. 1, str. 55-70 • Hillary Angelo and David Wachsmuth, 2015. Urbanizing Political Ecology: A Critique of Methodological Citysm. <i>International Journal of Urban and Regional Research</i>, 39, 1, 16-27.

- Nik Heynen, 2014. Urban political ecology I :The urban century, *Progress in Human Geography*, Vol. 38(4) 598–604.
- Stephen M. Wheeler, 2004. *Planning for Sustainability Creating livable, equitable, and ecological communities*. First published by Routledge, pp. 19-33, 53-65.
- Пушић, Љ. 2001. Урбанистичке идеје одрживог развија, Одрживи урбани развој, У: Одрживи град: ка једној социологији окружења, Београд: С. Машић, стр. 199-230.

Општа допунска литература

- UN Report 2018 – The World’s Cities in 2018, Data Booklet. <https://doi.org/10.18356/c93f4dc6-en>
- Federico Venturini, Emet Deirmenci, Inés Morales (eds), 2019. *Social Ecology and the Right to the City Towards Ecological and Democratic Cities*. Montréal/Chicago/London: Blackrose Books.
- Manci, T. et al (2010) Social Sustainability in Urban Areas, Earthscan.
- Милутиновић, Слободан, 2004. Локална агенда 21: Увод у планирање одрживог развоја, Београд: СКГО. Европска градска пovelja, 2014. https://issuu.com/expeditiokotor/docs/evropska-gradska-povelja-vra_anje-
- POVELJA EUROPSKIH GRADOVA I MJESTA O ODRŽIVOSTI (OLBORŠKA POVELJA) http://www.zdravi-gradovi.com.hr/media/3766/pov_aalborg.pdf
- Nik Heynen, Maria Kaika and Erik Swyngedouw (eds). 2006. *In the Nature of Cities Urban political ecology and the politics of urban metabolism*. First published by Routledge
- Erik Swyngedouw, Nikolas C Heynen, 2003. Urban Political Ecology, Justice and the Politics of Scale, Antipode, Special Issue, November, pp. 899-918
- Barton, Hugh (ed.) 2005. *Sustainable Communities: The Potential for Eco-Neighbourhoods*, London: Earthscan Publications Ltd
- Colantonio, Andrea and Tim Dixon 2011.: *Urban Regeneration and Social Sustainability: Best Practice from European Cities*, Wiley-Blackwell
- Roberts, Peter, Joe Ravetz and Clive George 2009. *Environment and the City*, London and New York: Routledge

Број часова активне наставе		Теоријска настава: 15x2		Практична настава: 15x2	
Методe извођења наставе: предавања, семинари, радионице, презентације					
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит		Поена
активност у току предавања		10	писмени испит		20
практична настава		20	усмени испт		30
колоквијум-и					
семинар-и		20			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....					
*максимална дужна 2 странице А4 формата					